

РЕШЕНИЕ

№ 3167

гр. София, 18.10.2010 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, II отделение 35 състав, в публично заседание на г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Миглена Недева

при участието на секретаря Даниела Иванова, като разгледа дело номер **4206** по описа за **2008** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно – процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба от А Я В и Радост Й В срещу Агенцията за приватизация за причинени вреди в резултат на неправилни действия и бездействия на служители на агенцията във връзка с неспазване на нормативно установената процедурата, в резултат на които на 02.10.2003 г. са били извършени прехвърляния на инвестиционните бонове, притежавани от А Я В и съпругът ѝ Й Р В / починал/, без последните да са изразявали воля за това и без тяхно знание. Искът е предявен за имуществени вреди в размер общо на 500 /петстотин/ лева, които представляват обезщетение за имуществени вреди, в размер на 250 лв., причинени лично на Анастасия Янкова Василева, и за 250 лв., причинени на Й Р В, чиито наследници са А Я В и Радост Й В, съгласно Удостоверение за наследници № 010702 / 13.05.2004 г. от община С. Чрез процесуален представител адв. Ч, ищците сочат, че А Я В и Й Р В са били собственици всеки на по 250 инвестиционни бона. При извършена справка в Агенцията за приватизация (АП) през 2005 г. установили, че вече не са собственик на тези бонове, независимо че не се е разпореждала с тях по никакъв начин. Допълнително установила, че прехвърлянето е станало чрез пълномощник, без да са упълномощавали някога лице и към сметката на това лице. Считат, че при извършеното прехвърляне на инвестиционните бонове не била спазена процедурата и били нарушени множество законови разпоредби - чл. 4, ал. 1, чл. 15, ал. 1, чл. 17, ал. 5 и 7 от

Наредбата за условията и реда за организиране и провеждане на централизиран публични търгове за продажба на акции, собственост на държавата (Наредба за УРОПЦПГПАСД) на Министерския съвет, обнародвана в ДВ, бр. 89/2002 г. и инструкцията за приложението ѝ. Смятат, че нанесена им материална вреда е в размер на 500 лв., равняваща се на номиналната стойност на инвестиционните бонове. Претендират съдът да се произнесе с решение, с което да осъди ответникът да им заплати обезщетение за претърпените имуществени вреди, ведно със законна лихва върху тази сума от датата на увреждането, както и направените по делото съдебни и деловодни разноски.

Ответникът - Агенция за приватизация, със седалище гр. С, чрез процесуален представител юрк. А, оспорва предявените искиове. Счита същите за недопустими и неоснователни, съответно недоказани по основание и размер. Първоначално навежда доводи за недопустимост на иска, тъй като извършените действия от служителите на Агенцията по прехвърляне на инвестиционни бонове били само техническа, а не административна дейност, а освен това, тези действия били само част от условията, за да породят последиците на една гражданскоправна сделка. Алтернативно, излага доводи за неоснователност, като смята за доказано твърдението на ищците за претърпяна вреда, причинена от действия на служители на АП и причинно-следствена връзка между вредите и действия на служители на АП, не било доказано намерение да се използва приватизационните си бонове за участие в приватизационни сделки, а съгласно § 22 от ПЗР на ЗПСК след 30.06.2005 г. инвестиционните бонове са невалидни. Сочни, също така, че когато инвестиционните бонове са станали търгуеми на „Българска фондова борса – С” цената им никога не е достигала до 1 лв. за бон. Поддържа, че служителите на АП са действали правомерно при извършеното прехвърляне на ИБ, като са спазили изискванията на Наредбата. Смята, че не може да им се вмени във вина обстоятелството, че е било използвано неистинско пълномощно от лицето М Д И. Моли така предявените искиове да бъдат отхвърлени, като възразява и срещу претендирането на законна лихва от датата на прехвърлянето, доколкото подобне може да тече едва от установяване на незаконосъобразност на действията.

Представителят на С градска прокуратура, изразява становище за основателност на иска, като счита същия за неоснователен и недоказан, като поддържа становището, че дейността на АП по прехвърлянето е само регистрация и е констативна.

Исковата молба е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Подадена от активно легитимирани лица и съдържа твърдения за вреди, причинени от незаконосъобразни действия и бездействия на административен орган при и по повод изпълнение на административна дейност, обуславящи допустимостта на иска и компетентността на настоящия съд да го разгледа, съгласно чл.128, ал.1 т.5, чл.203, чл.204, ал.4 от АПК и чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Искиове са редявени в рамките на общата петгодишна погасителна давност по чл.110 от Закона за задълженията и договорите.

Разгледани по същество, исковите претенции са ОСНОВАТЕЛНИ.

Административен съд София – град, II а.о., 35 състав, като взе предвид доводите на страните и прецени доказателствата по делото, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Като събра и обсъди всички представените по делото доказателства, в тяхната съвкупност, съдът установи от *ФАКТИЧЕСКА* и *ПРАВНА СТРАНА* следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 203 АПК гражданите и юридическите лица могат да

предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица.

Съгласно препращащата норма на чл. 203 ал. 2 от АПК при празноти субсидиарно се прилагат правилата на ЗОДОВ.

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, съответно ангажирането на отговорността на държавата, предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт, отменени по съответния ред, включително нищожен или оттеглен (съгласно чл. 204, ал. 3 от АПК), или незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност (което се установява от съда, пред който е предявен иска за обезщетение, съгласно чл. 204, ал. 4 от АПК);
2. вредоносен резултат, наличие на реална вреда, настъпила за ищеца /имуществена или неимуществена/;
3. причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, незаконосъобразното действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл.4 от ЗОДОВ, „Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице”. В този смисъл, тъй като имуществената отговорност по този закон е обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

Искът се предявява срещу органите от чиито незаконни действия и бездействие са причинени вредите / чл.7 от ЗОДОВ/.

При липса на някой от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по посочения ред.

Предвид горното, съдът разгледа всички елементи на фактическия състав на отговорността.

По отношение на наличието на незаконосъобразно действие или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод изпълнение на административна дейност:

Дейността по прехвърлянето на инвестиционните бонове (ИБ) е служебна функция на Агенцията за приватизация (АП), която, от своя страна, е административен орган и действията на служителите ѝ се включват в понятието "административна дейност". По дефиниция административната дейност се определя като осъществяване на законови правомощия от органите на държавната власт във връзка с управлението на страната, в резултат на което се развиват властнически правоотношения. Агенцията за приватизация е част от административния апарат на държавата и принадлежи към изпълнителната власт.

Редът за прехвърляне на инвестиционните бонове е уреден в Наредбата за условията и реда за организиране и провеждане на централизиран публичен търг за продажба на акции, собственост на държавата (НУРОПЦПГПАСД) на Министерския съвет, обнародвана в ДВ, бр. 89/2002 г. и Инструкцията на Агенцията за приватизация за приложението ѝ. В тези нормативни актове е посочен реда, който следва да спазват служителите на ответника, за да регистрират прехвърлянето.

След преглед на доказателствата по делото, настоящият състав приема, че при отразяването на прехвърлянето на инвестиционни бонове, собственост на А Я В и Й Р В на 02.10.2003 г. служителят на агенцията, регистрирал прехвърлянията, е извършил редица нарушения на горните нормативни изисквания, като не била спазена

процедурата и били нарушени множество законови разпоредби - чл. 4, ал. 1, чл. 15, ал. 1, чл. 17, ал. 5 и 7 от НУРОПЦПТАСД съответно не е извършена проверка за правилното оформяне на формулярите (чл. 13 - 15 от НУРОПЦПТАСД), което е довело до прехвърлянето на боновете без от друго лице без пълномощно, съответно с неистинско такова.

По делото е безспорно установено, че А Я В и Й Р В са били собственици, всеки от тях на 250 инвестиционни бона. Видно от приложените към делото известия за регистрация, същите са регистрирани в регистрационно бюро № 190313 - регионален център - гр. С.

Според приложените нареждания за прехвърляне № 31 00924871 62 за Йордан Василев и № 31 00907437 88 и Описите за извършени прехвърляния от 02.10.2003 г., в които те са отразени, е видно, че това е станало не в бюрото по регистрацията, което е обслужващото звено, а в Регионално бюро с № 21999, което е в гр. С.

Не се установява по делото да са подавани заявления за промяна на обслужващото звено - обр.91. С оглед на това, следва да се приеме, че е налице нарушение на чл. 4 от НУРОПЦПТАСД. В тази разпоредба е посочено, че българските граждани могат да подадат заявление за промяна на обслужващото ги звено, като това става чрез звеното, извършило регистрацията. В чл. 72 от Инструкцията на Агенцията за приватизация (приложена по делото като доказателство) е визирано, че ако лицето не направи такова искане, обслужването продължава да се извършва от РБюро по адресната му регистрация.

В чл. 15 от НУРОПЦПТАСД са изброени хипотезите, при които административният орган следва да откаже регистрацията, като една от тях е несъответствие между данните, посочени в нареждането за прехвърляне, и данните в поименната бонова сметка на прехвърлителя. Същевременно, в чл. 16, ал. 2 от НУРОПЦПТАСД е посочено, че при такова различие заинтересованите могат да подават искане за отстраняването им в звеното, обслужващо регистрацията им, а в чл. 16, ал. 3 е уредена възможността за комуникация с Агенцията за приватизация за извършване на проверка - отново чрез звеното, обслужващо регистрацията. Систематическото тълкуване на тези разпоредби предвид това, че са в Глава пета "Разпореждане с инвестиционни бонове", обуславя безспорният извод, че прехвърлянето може да се извършва само чрез звено на Агенцията за приватизация, което се явява обслужващо за даденото лице.

Освен това в указанията за попълване на формуляра, използван за прехвърлянето на инвестиционни бонове на ищцата - Образец № 1 от Приложение № 2 към чл. 17, ал. 2 от НУРОПЦПТАСД (Формуляр № 31), в т.1 към графата забележки е предвидено "Документът се подава в регистрационното звено (бюро), обслужващо подателя".

При това положение съдът намира, че служителите на ответника в звеното в гр. С е следвало да откажат да регистрират прехвърлянето на инвестиционни бонове, след като не са били надлежно оправомощени да обслужват съответните бонови сметка.

Съгласно чл.13 от НУРОПЦПТАСД, лицата, които желаят да прехвърлят инвестиционните си бонове или да придобият инвестиционни бонове по наследство, попълват съответен формуляр на нареждане. В същото време, чл. 15, ал.1 от същата наредба изрично предвижда, че Агенцията за приватизация „не регистрира прехвърлянето” и придобиването на инвестиционни бонове по наследство при „нечетливо, непълно или неправилно попълване на нареждането”, при „несъответствия между данните, посочени от прехвърлителя или наследника, и данните в поименните бонови сметки на прехвърлителя или наследодателя”, както и когато се установи, че

има законни пречки за прехвърлянето или придобиването по наследство или подаденият формуляр на нареждане не е отпечатан по реда на чл. 24.

От приложените по делото формуляри образец № 31, с които са извършени прехвърлянията е видно, че същите са непълни, като са останали празни редица полета, включително относно декларацията в посочения образец на нареждането относно родствената връзка на наредителя с получателя.

Следователно, освен поради несъответствието с обслужващото бюро, служителят на агенцията е следвало да откаже регистрацията и поради непълно попълнен формуляр, което последният не е сторил.

Не са налице доказателства и за изпълнение на изискванията за проверка и контрол от служителя, свързани с извършването на прехвърляне с пълномощно. Предвид чл.17, ал.7 от Наредбата „когато нареждането се подава от пълномощник, към него се прилага изрично пълномощно”. Това следва да се тълкува като изискване за наличие на нотариално заверено пълномощно - по аргумент, изведен от изискването за издаване на регистрационен талон - чл. 6, ал. 2 от наредбата и указанията за попълване на регистрационен талон чрез пълномощник, където изрично е посочено, че пълномощното трябва да е нотариално заверено (приложение № 1, образец № 3 на наредбата).

Към нареждането за извършване на прехвърлянето на инвестиционните бонове на Й Р В на лицето М Д И изобщо няма пълномощно. По делото е между страните не се спори, че подписът върху нареждането не е на прехвърлителя, но в същото време липсва пълномощно за подписването му от друго лице.

Към нареждането за извършване на прехвърлянето на инвестиционните бонове на А Я В на лицето М Д И е приложено пълномощно, без нотариална заверка на подписа и без дата, с което А Я В упълномощава М Д И „да прехвърля собствените инвестиционни бонове на когото прецени и на себе си, да подпише необходимите за това документи пред АП”.

Предвид твърденията на ищцата, че не е подписвала никакво пълномощно и по повод оспорване истинността на последното, по делото е назначена и изслушана съдебно – графологична експертиза. Заключението на последната, неоспорено от страните установява, че подписа в пълномощното за „Упълномощител” не е положен от А Я В, а от друго лице, като при полагането му не е вложено старание за подражание на действителен подпис, а той е измислен като са използвани инициали от името и фамилията на лицето – А и В. С оглед на това експертно заключение и установяване на неистинност на документа, като неавтенчичен такъв, съдът следва да го изключи от доказателствата по делото / арг. чл.196, ал.2 от ГПК/, съответно да приеме, че няма упълномощаване.

По изложените обстоятелства, настоящият състав приема, че допуснатите нарушения на Наредбата от служители на АП са достатъчно основание, за да се приеме за установено, че е налице неизпълнение на служебна дейност по глава пета и шеста от НУРОПЦПТАСД - нарушен е редът за прехвърляне на инвестиционни бонове. Не е осъществен необходимият административен контрол, като са причинени имуществени вреди на ищца, изразяващи се в неправомерно прехвърляне на непарични платежни средства на друго лице.

По отношение на твърденията от ищца за неимуществени вреди и причинната връзка:

След като редът за регистриране на извършено прехвърляне е нарушен от администрацията на АП, / следва да се отбележи, че във върпосните нареждания не е

посочено и името и длъжността на служителя, регистрирал прехвърлянето, въпреки, че и това е задължителен реквизит от формуляра/, съдът приема, че е налице незаконосъобразна дейност на длъжностно лице от АП по повод изпълнение на административна дейност.

В резултат на прехвърлянето и заличаването на боновите сметки, притежателите на ИБ са лишени от две възможности: 1. да участват в централизиран публичен търг и 2. да използват боновете за участие в доброволни пенсионни фондове по Закона за допълнително доброволно пенсионно осигуряване (отм. ДВ., бр. 67 от 29.07.2003 г.).

И тъй като тези права имат имуществен характер и конкретно стойностно изражение, поради факта, че инвестиционните бонове са безналични платежни средства, макар и с определен срок на валидност, с лишаването им от тях е налице вреда.

Неоснователен е довода на ответника, че не е установено, че ищецът е имал намерението да използва регистрираните на негово име инвестиционни бонове и да вземе участие в определени форми на инвестиране с тях, тъй като от датата на твърдяното увреждане до датата на, след която по силата на § 22 от ПЗР на ЗПСК са невалидни е предприел действия за разпореждане с тях. Съгласно разпоредбата на § 22 от ПЗР на Закона за приватизация и следприватизационен контрол /ЗПСК/ с влизането в сила на този закон се преустановява емитирането на инвестиционни бонове по чл. 44, ал. 1 от отменения Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия. Срокът на валидност на емитираните инвестиционни бонове е до 30 юни 2005 г.

Независимо, че с влизането в сила на посочения параграф се преустановява емитирането на посочените безналични платежни средства, а срокът на вече емитираните е бил определен до 30.06.2005 г., вредата несъмнено е настъпила преди тази дата, като дори и да бяха предприети такива действия в този срок, логичният извод е, че те биха били осуетени поради вече осъществения трансфер в противоречие с нормативно установените правила.

Освен това е така, тъй като държавата може да новира срока на валидност така, както го е правила, видно от няколкото изменения на § 22 от ПЗР на ЗПСК.

С оглед изложеното, съдът счита, че за ищеца е възникнало субективното право да претендира обезщетение за вредите, причинени от незаконни действия и бездействия на служителите на ответника.

След като притежателят на ИБ има имуществени права, то тези права не могат да бъдат обвързани с тяхното бъдещо използване. Това е равнозначно на отричане на имуществения им характер. Лишаването от боновете представлява само по себе си вреда. Вредата настъпва в момента на незаконосъобразното прехвърляне на ИБ. Поведението на притежателите на ИБ не може да се свързва с настъпването на вредата. Дали те ще реализират ИБ в срока на тяхната валидност, или не, е въпрос на тяхно собствено решение.

По отношение на размера на обезщетението:

В исковата молба се претендира присъждането на имуществени вреди в размер на 500 лв., за всяко лице по 250 лв., които представляват левовата равностойност на притежаваните инвестиционни бонове, с които увредените лица са били ошетени, като са лишени от възможността да разполагат с тях, тъй като Агенцията за приватизация е регистрирала прехвърлянето им на друго лице, без знание и съгласие на титуляра.

Имуществените вреди са причинени, поради това, че отнемането на непаричните платежни средства са лишили ищеца от възможността да придобие срещу тях

имущество чрез приватизация, осъществявана на централизиран публични търгове, както и да ги използва като платежно средство по сключени приватизационни сделки. В процесния случай, имуществени вреди са в размер на нормативно определената стойност на инвестиционните бонове - 1 инвестиционен бон за 1 лев, съгласно чл. 5, ал. 5 от Закона за приватизационните фондове (ЗПФ), тъй като към датата на прехвърлянето (увреждането) инвестиционните бонове нямат пазарна цена и не се търгуват, т.е. за инвестиционните бонове няма пазарна цена по смисъла на Наредба № 9, издадена от председателя на Комисията за финансов надзор.

При тази установеност на фактите, съдът прави извод за осъществен фактическия състав на отговорността по чл. 203 АПК, във връзка с чл. 1 ЗОДОВ.

Мотивиран от всичко изложено дотук, съдът намира, че исковите претенции следва да бъдат уважени като основателни и доказани.

Следва да се отбележи, че в горния смисъл е и Тълкувателно решение № 6 от 10.12.2008 г. на ВАС по т. д. № 4/2008 г., докладчик съдията В Пунева, което приема, че именно такава е приетото становище в огромната част от решенията на съдилищата по подобни казуси, поради което съдебната практика не е противоречива.

Предвид уважаване на основния иск, следва да бъде уважен и акцесорния такъв, във връзка със законната лихва върху присъдената сума.

Вземането за обезщетение за вреди, които произтичат от фактически действия и бездействия на администрацията става изискуемо от момента на тяхното преустановяване, като от този момент се дължи и законна лихва върху сумата на обезщетението. За момент на преустановяване се приема моментът на настъпване на увреждането. В този смисъл е ТР № 3/22.04.2005 г. по т. гр. д № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС.

С оглед изхода на делото ответникът следва да бъде осъден и за разноски по делото.

Платените от ищците разноски са в размер на 120 / сто и двацет/ лв. адвокатски хонорар и 10 / сто/ лв. възнаграждение за съдебно – графологична експертиза.

Отделно, доколкото държавни такси от ищците не са събрани предварително, за тях отново следва да бъде осъден ответника.

Водим от горното и на основание чл. 203 и сл. от АПК, чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и чл. 9а от ЗОДОВ, Административен съд София – град, II а.о., 35 състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Агенцията за приватизация да заплати на А Я В от гр. Сливен 250 /двеста и петдесет/ лв., представляващи имуществени вреди, причинени в резултат на незаконосъобразни действие и бездействия на служители на административния орган по повод регистрирано прехвърляне на инвестиционни бонове по нареждане № 31 00907437 88, ведно със законната лихва върху горната сума лихва от датата на увреждането – 02.10.2003 г. до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА Агенцията за приватизация да заплати на А Я В и Радост Й В от гр. Сливен 250 /двеста и петдесет/ лв., причинени в резултат на незаконосъобразни действие и бездействия на служители на административния орган по повод регистрирано прехвърляне на инвестиционни бонове по нареждане № 31 00924871 62, ведно със законната лихва върху горната сума лихва от датата на увреждането – 02.10.2003 г. до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА Агенцията за приватизация да заплати на А Я В и Радост Й В 220 / двеста и

двайсет/ лева, представляващи разноси по делото.

ОСЪЖДА Агенцията за приватизация да заплати на Административен съд С – град 20 / дваайсет/ лева, представляващи несъбрани държавни такси, за което да се издаде изпълнителен лист.

ДА СЕ ИЗПРАТИ на С районна прокуратура, на основание чл.194, ал.3 от ГПК, препис от решението, придружено с копие от заключението по съдебно – графологичната експертиза / стр.101 по делото/ и копие от пълномощно от А Я В на М И Д / стр.85 по делото/.

Препис от решението, на основание чл.138 от АПК, да се изпрати на страните.

Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от деня на съобщаването му чрез настоящия съд пред Върховен административен съд.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: